

MEZINÁRODNÍ CHARTA CHŮZE

MEZINÁRODNÍ CHARTA CHŮZE

Já/my, níže podepsaní uznávám/e výhody chůze jako klíčového ukazatele zdravé, efektivní, sociálně inkluzivní a udržitelné komunity a uznáváme univerzální právo lidí na bezpečnou chůzi a vysoce kvalitní veřejně přístupnou pěší infrastrukturu kdekoli a kdykoliv na světě.

Jsme odhodláni odstraňovat fyzické, sociální a institucionální překážky omezující chůzi. Jsme odhodláni se spolu s ostatními podílet na rozvíjení kultury přející chůzi a vytváření akčních plánů se závazky stanovenými na základě těchto zásad:

1. Větší mobilita pro všechny
2. Dobře navržená a udržovaná veřejná prostranství.
3. Lepší pěší propojení
4. Územní plánování zahrnující potřebu pěší dostupnosti
5. Bezpečnější silnice
6. Méně kriminality a strachu z kriminality
7. Větší podpora ze strany veřejné správy
8. Chůze jako součást životního stylu

Podepsaný:

Název/ Jméno společnosti:

Pozice:

Datum:

MEZINÁRODNÍ CHARTA CHŮZE

Chůze je to první, po čem zatouží nemluvně, a to poslední, čeho se chce člověk ve stáří vzdát. Chůze je cvičení, k němuž nepotřebujete tělocvičnu, recept bez léků, redukce nadváhy bez diety, kosmetika, která není k mání v žádné drogerii, uklidňující prostředek bez pilulek, terapie bez psychoanalytika a dovolená, za niž neutratíte ani korunu. Chůze navíc nezatěžuje životní prostředí, je nenáročná na spotřebu přírodních zdrojů, a přitom je velmi efektivní, nevyžaduje žádné speciální vybavení, je pohodlná, přizpůsobivá a ze své podstaty bezpečná. Chůze je stejně přirozená jako dýchání.

John Butcher, zakladatel sdružení Walk21, 1999

ÚVOD

My, lidé celého světa, stojíme před celou řadou komplexních, navzájem propojených problémů. Zhoršuje se nám zdraví, používáme neefektivní dopravní systémy a uspokojování našich rostoucích potřeb neustále zvyšuje tlak na životní prostředí. To, zda můžeme v nějaké oblasti denně chodit, i to, jak často toho využíváme, jednoznačně určuje kvalitu našeho života. Úřady, které se snaží vybudovat zdravější a lépe fungující obce či místa, přitom mohou dosáhnout významných výsledků už jen tím, že začnou chůzi propagovat. Tato Charta vznikla na základě širokých diskusí s experty po celém světě a ukazuje, jakým způsobem lze vytvářet kulturní prostředí, v němž lidé dají přednost chůzi. Chartu mohou podepisovat jednotlivci, organizace, úřady i místní sdružení podporující její vizi a strategické principy bez ohledu na své formální postavení a možnosti je nezávisle uvádět v život. K uvedeným postupům přiřazujeme i praktický přehled opatření, které lze uskutečnit ve většině komunit. Zároveň však doporučujeme doplňovat vlastní řešení odpovídající specifickým místním potřebám.

Podpořte prosím Chartu svým podpisem a přesvědčujte své přátele, kolegy, úřady a celostátní i místní organizace, aby společně s vámi vytvářeli zdravé, fungující a udržitelné pěší komunity po celém světě.

SOUVISLOSTI

Ve skutečnosti jsme vlastně všichni chodci, ať už dojíždíme do práce a spěcháme, nebo se při nákupech motáme na ulicích, či se touláme krajinou jako trampové, procházíme se jako milenci nebo jako turisté. Chůze je základním a všeobecným lidským právem, ať je naše schopnost či motivace jakákoliv, a zůstává důležitou součástí našeho života. V mnoha zemích však lidé chodí stále méně, protože si říkají: „Proč chodit po svých, když se můžu svézt?“ Chůze se tak mnohde stala z nezbytnosti luxusem, chodit nám totiž připadá příliš prosté, obyčejné, samozřejmé a příliš levné na to, abychom se tímto způsobem přemísťovali z místa na místo a upevňovali tím své zdraví. Nechodíme pěšky, protože jsme už zapomněli, jak je to jednoduché, příjemné a blahodárné. Žijeme v jednom z nejpříznivějších prostředí, jaké kdy člověk coby živočišný druh pro chůzi měl, a považujeme schopnost chodit za jednu provždy danou.

V důsledku nedostatečného pohybu pak trpíme rekordní obezitou, depresemi, srdečními chorobami, agresivitou za volantem, nervozitou a společenskou izolací.

Chůze nám přitom nabízí zdraví, štěstí a únik. Dokáže znovu nastolit a udržovat fyzické, duševní i citové zdraví a zároveň posilovat pocit nezávislosti i sebevědomí. Čím více člověk chodí, tím lépe se cítí, je uvolněnější, více vnímá a pročišťuje si mysl. Chůze prospívá každému z nás.

VIZE

Vytvářet svět, kde lidé mohou chodit a volí si chůzi jako způsob jak cestovat, jak být zdravý a jak odpočívat, a kde úřady, organizace i jednotlivci dodržují tyto zásady:

- uznávají hodnotu chůze,
- činí závazky ke zdravému, efektivnímu a udržitelnému způsobu života komunity,
- spolupracují na překonání fyzických, sociálních a institucionálních bariér, které často omezují volbu lidí chodit.

ZÁSADY A ČINY

1. Větší mobilita pro všechny

Všichni lidé bez rozdílů věku, schopností, pohlaví, výše příjmu, jazyka či etnické, kulturní a náboženské příslušnosti mají právo dostat se snadno pěšky všude, kam potřebují: do ulic, na náměstí, k prostředkům veřejné dopravy. Tato dostupnost podporuje svobodu a samostatnost všech lidí, přispívá k sociálnímu začleňování, solidaritě a demokracii.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Zajistit všem možnost bezpečně, pohodlně a nezávisle se pohybovat, umožnit co nejvyššímu počtu lidí především pěší dostupnost k co největšímu množství cílů, jako jsou veřejné budovy a veřejná doprava.
- Brát ohled na potřeby osob s omezenými schopnostmi vytvářením a udržováním vysoce kvalitních služeb a vybavení, jež jsou stejně přístupné pro všechny sociální skupiny.

ZÁSADY A ČINY

2. Dobře navržená a udržovaná veřejná prostranství.

Lidé mají právo žít ve zdravém, pohodlném a příjemném prostředí, které vyhovuje jejich potřebám. Mají též právo volně využívat vybavení veřejných prostranství, které je pohodlné a ochrání je před rušivým hlukem a znečištěním.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Navrhovat ulice pro lidi, nikoli jen pro auta, a držet se přitom zásady, že ulice jsou nejen dopravním, ale také společenským prostorem, jenž si žádá i společenských ohledů, a nikoli jen technicko-inženýrská opatření. To zahrnuje reorganizaci dopravního prostoru, vytváření zón s předností pro pěší a také oblasti bez aut, jež může využívat každý občan a jež umožňují sociální interakci, hru a rekreaci jak dospělým, tak i dětem.
- Poskytovat občanům možnost chodit pěšky bez překážek po čistých, dobře osvětlených ulicích s širokými chodníky, které snesou i ten nejrušnější provoz chodců a umožní jim v dostatečné míře bezpečně a přímo přecházet vozovku bez nutnosti použít nadchodu, podchodu či obcházení.
- Zajistit na vhodných místech a v dostatečném počtu místa k sezení a veřejné toalety, které splňují potřeby všech.
- Přizpůsobovat design a vybavení pěší infrastruktury klimatickým podmínkám, například vytvářením přístřeší a vysazováním stromů poskytujících stín.
- Navrhovat přehledný uliční prostor s jasným, srozumitelným značením a informačními tabulemi, které vybízejí k plánování pěších cest a objevování okolí.
- Vyhodnocovat, budovat a udržovat kvalitní a pro všechny dosažitelnou městskou zeleň a vodní plochy.

ZÁSADY A ČINY

3. Lepší pěší propojení

Lidská společenství mají právo na síť vzájemně propojených, přímých a přehledných pěších tras, které jsou bezpečné, pohodlné, přitažlivé a dobře udržované, propojují domov s obchody, školami, parky, zelení, veřejnou dopravou i dalšími důležitými cíli.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Budovat a udržovat kvalitní síť propojených, funkčních a bezpečných pěších tras mezi obytnými budovami a cíli, vyhovující potřebám místních obyvatel.
- Vytvořit integrovaný, rozsáhlý a dobře vybavený systém veřejné dopravy s vozy přístupnými pro všechny jeho uživatele.
- Navrhovat zastávky i přestupní uzly veřejné dopravy s jednoduchým, bezpečným a pohodlným přístupem pro pěší, vybavené potřebnými informacemi.

4. Územní plánování zahrnující potřebu pěší dostupnosti

Lidská společenství mají právo očekávat takovou politiku územního plánování, která jim umožní dojít pěšky k většině každodenních služeb a zařízení. Taková politika maximalizuje příležitosti pro pěší pohyb, snižuje závislost na automobilu a prospívá společenskému životu.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Při plánování měst postavit potřeby chodců do centra pozornosti, zvýhodňovat pomalejší druhy dopravy (pěší a cyklistickou) před rychlými a dávat přednost místní dopravě před dálkovou.
- Územní plánování rozvíjet tak, aby nově postavené obytné domy, obchody, průmyslové zóny a veřejná doprava byly snadno dostupné pěšky.
- Omezit podmínky pro životní styl závislý na automobilu (omezit tzv. urban sprawl – rozlézání města do prostoru), věnovat více uličního prostoru chodcům, propojovat nesouvislé úseky existující pěších tras a vytvářet tak přednostní propojení pěších cest.

ZÁSADY A ČINY

5. Bezpečnější silnice

Lidé mají nárok na takové ulice, jež svou podobou předcházejí nehodám, jsou příjemné, bezpečné a pohodlné pro chodce, ale především pro děti, starší generaci a osoby s omezenými schopnostmi pohybu a orientace.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Snižovat riziko dopravní nehody s chodcem spíše lepší organizací provozu (např. snížením povolené rychlosti) než oddělováním chodců a omezováním jejich pohybu.
- Vést motoristy ke vstřícnosti vůči chodcům pomocí cílených kampaní a vymáháním dodržování silničních předpisů.
- Snižovat povolenou rychlost v obytných zónách, nákupních zónách a kolem škol.
- Snižovat nebezpečnost frekventovaných komunikací zřizováním bezpečných přechodů s minimální čekací dobou a dostatkem času na přejít i pro nejpomalejší chodce.
- Zajistit, aby infrastruktura a vybavení pro cyklisty i účastníky jiných druhů nemotorové dopravy neohrožovala bezpečnost chodců či jejich pohodlí.

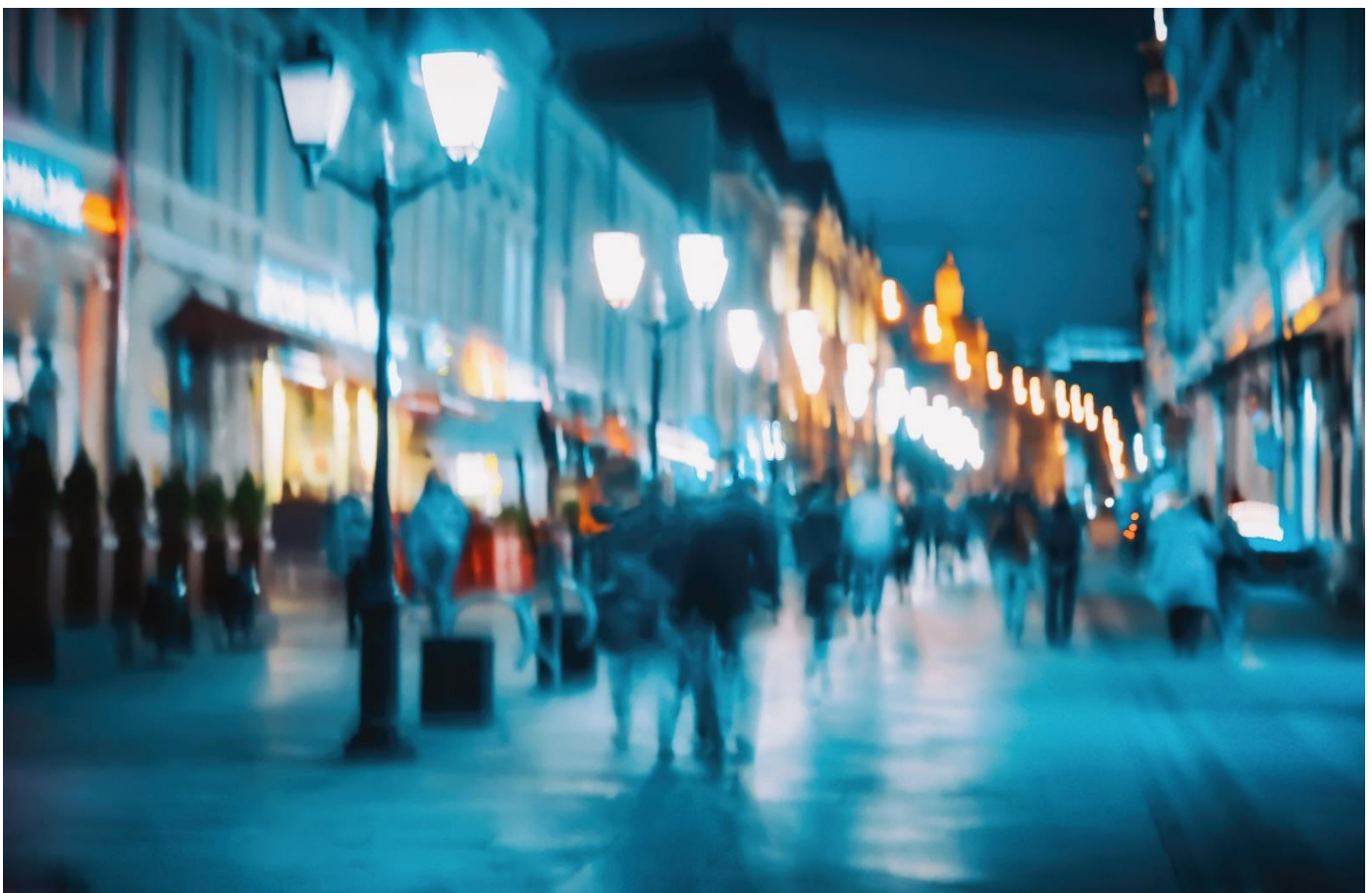
ZÁSADY A ČINY

6. Méně kriminality a strachu z kriminality

Lidé mají právo očekávat, že městské prostředí bude navrženo, udržováno a kontrolováno tak, aby se snižovala kriminalita a strach z kriminálních činů.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Zajistit, aby budovy měly výhled do ulice a na dění na ulici, což zlepšuje obecný dohled a odrazuje od kriminality.
- Ve dne i po setmění provádět pěší audity (kontroly bezpečnosti), které slouží k lepšímu pochopení obav občanů o vlastní bezpečí a k vymezení problémových oblastí, jež je třeba zabezpečit (lepší osvětlení, lepší přehlednost).
- Školit a informovat odborníky v dopravě o tom, jak chodci vnímají svou bezpečnost a jak toto vnímání ovlivňuje volbu jejich pěší cesty.

ZÁSADY A ČINY

7. Větší podpora ze strany veřejné správy

Lidé mají právo očekávat, že úřady je budou podporovat v tom, aby měli možnost a chuť chodit pěšky, a budou jim poskytovat potřebnou ochranu.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Přijmout jasný, stručný a komplexní akční plán pro podporu pěší dopravy, stanovit cíle, získávat podporu zainteresovaných stran a usměrňovat investice. • Zainteresovat všechny odpovídající úřady (především v oblasti dopravy, plánování, hygieny, školství a policie) na všech úrovních, aby pochopily důležitost podpory chůze a přijímaly doplňková opatření a plány.
- Pořádat pravidelné konzultace s místními organizacemi, které zastupují chodce a další skupiny včetně mládeže, starší generace a osob s omezenými schopnostmi pohybu a orientace.
- Shromažďovat kvalitativní a kvantitativní údaje o chůzi (včetně důvodů a cílů pěších cest, jejich počtu, času stráveného na cestě a vzdálenosti, kterou lidé ujdou, času stráveného na veřejných prostranstvích a míry spokojenosti).
- Začlenit podporu chůze v rámci dalšího profesního rozvoje do školení pracovníků v oblasti dopravy (silniční a dopravní bezpečnosti), zdravotnictví a plánování (urbanistů a architektů).
- Průběžně poskytovat zdroje potřebné k realizaci přijatého akčního plánu.
- Realizovat pilotní projekty pro šíření příkladů dobré praxe a podporovat výzkum vlastní účastí v případových studiích a širokou propagací svých místních zkušeností.
- Vyhodnocovat úspěšnost programů sběrem a porovnáním údajů získaných před realizací, během ní a po ní.

ZÁSADY A ČINY

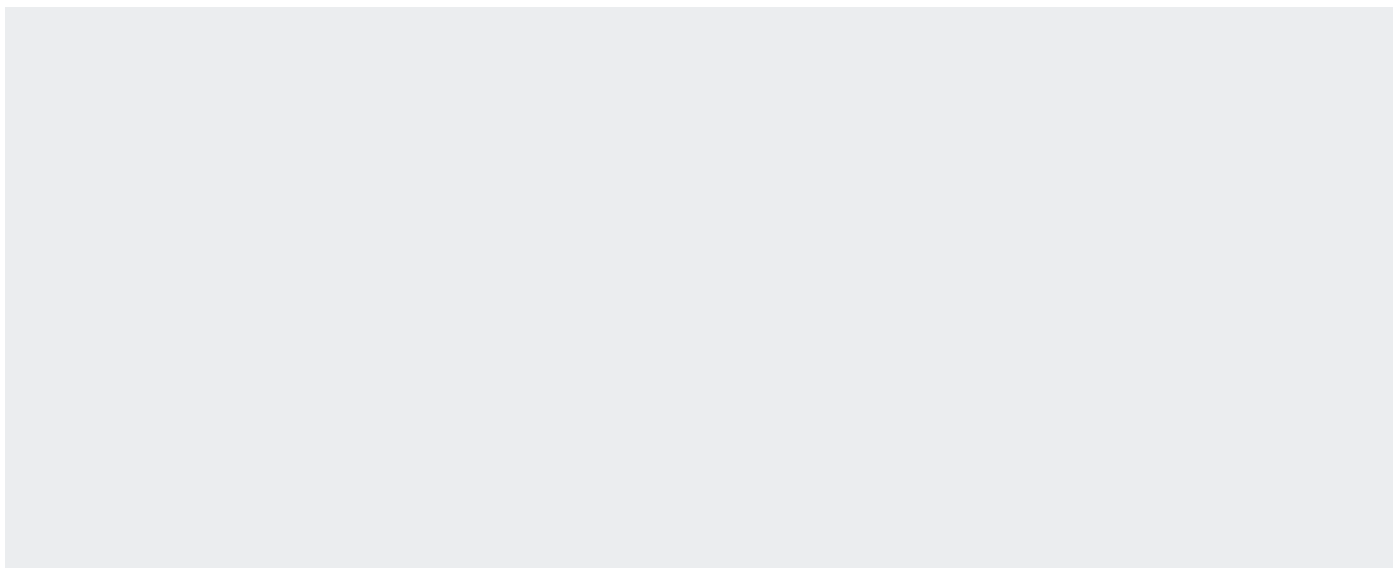
8. Chůze jako součást životního stylu

Lidská společenství mají nárok na aktuální, kvalitní, snadno dostupné a srozumitelné informace o tom, kam mohou chodit pěšky a za jakých podmínek. Lidé by měli mít možnost užívat si chůzi jako součást svého každodenního společenského, kulturního a politického života.

KONKRÉTNÍ KRONKY

- Aktivně podporovat, aby všichni obyvatelé pokud možno zařadili chůzi ke svým každodenním aktivitám, a to prostřednictvím pravidelných, zacílených a tvořivě prezentovaných informací, které odpovídají potřebám obyvatel a vedou k jejich osobnímu zapojení.
- Vytvářet pozitivní obraz chůze a představovat ji jako součást kultury i kulturního dědictví, například pomocí architektury, výstav, divadla, literárních večerů, fotografií nebo ožívování ulic.
- Zavádět ucelené a sladěné systémy informací a značení, které podporují pěší prozkoumávání a objevování míst, včetně přístupů k veřejné dopravě.
- Těm, kdo více chodí pěšky, poskytovat finanční odměny prostřednictvím místních firem, zaměstnavatelů a úřadů.

DALŠÍ AKCE

Developed in the framework of the
WALK21 international conference series

Contacts:

Daniel Sauter, Urban Mobility Research daniel.sauter@urban-mobility.ch

Jim Walker, Walk21 jim.walker@walk21.com

Rodney Tolley, Walk21 rodney.tolley@walk21.com

September 2021